

☞ **Danski parlament je zakonodajo, ki prepoveduje telesno kaznovanje otrok, sprejel že leta 1996. Danes še vedno 50 odstotkov staršev udari svoje otroke. Ne sicer tako nasilno kot nekdej, a vseeno.**

slišala mame in očeta, ki bi se pohvalili z otrokovimi izvrstnimi strategijami za soočanje z agresivnostjo. Mogoče slišimo, kako super so, ker se nikoli ne tepajo z vrstniki. Zdi se mi, da je medvrstniško obračunavanje prav tako tabu. Agresija ima negativen prizvok; žaljivo je človeku reči, da je agresiven. Vseeno ima beseda večjo težo, kot bi bilo treba. Kaj se je zgodilo?

Ne vem, kako je v Sloveniji. Vem pa, da so jo skandinavske države očrnille s »pomočjo« jasli in vrtcev. Odločili so se, da je agresija odklon. Namesto da bi jih zanimalo, zakaj se otroci ne strinjajo med sabo, kakšna je dejanska vsebina spora, je postala pomembna samo oblika izražanja konflikta. In zato so začeli pedagogi postajati pozorni edino na pesti, besede, ton glasu. Napaka. Ki jo je vestno začel ponavljati tudi šolski sistem. Šole so se pogosto pretvarjale, da agresije ni, če le ni bila v njihovem vidnem polju. Tako je bilo včasih. Zdaj so se odločile za preventivo in ni videti, da ima kakšne pozitivne učinke. Zavedati se moramo, da je ena od nalog staršev, učiteljev ta, da so konsistentni.

To pomeni, da moramo vedno ravnati v skladu z našimi vrednotami. Če ne želiš, da tvoj otrok vpije, nehaj vpiti nanj. Če ne želiš, da otrok tepe tebe ali druge otroke, ne dviguj roke nadenj. Ne moreš izbrišati vedenja in čustev preprosto tako, da jih označiš kot moralno pomanjkljivost. Verstva to s seksom poskušajo že stoletja. (Smeh.) Prepričan sem, da bi morali vrtci in šole poučevati filozofijo, vrednote, ki sicer res poudarjajo neodobravanje nasilja, a namesto da bi kaznovali agresivne, moramo prav njim pomagati najti nove načine izživljanja frustracij.

Ljudje smo agresivni, če je to edini jezik, ki ga poznamo, edini kanal, ki lahko predstavi notranji svet, edino orodje. Imam prav?

Da. Agresivnost je za mnoge edini jezik, s katerim so sposobni opisati sebe in svoja čustva. Ni veliko očetov, mož, ki bi bili sposobni priti k ženi in reči: »Poglej, način, kako govoriš z mano, v meni vzbuja občutek, da sem popolna zguba, največji idiot na tem svetu, kar me dela neznansko jeznega. Ne vem, kaj naj.«

Družina, v kateri smo odrasčali, nas je naučila vrednot in vedenja, ki delujejo na nas deloma tudi avtodestruktivno, preživetveni mehanizem pač. S čimer samo po sebi ni nič narobe. A ideja družine, ki jo ustvarimo sami, je, da preživetvene strategije spremenimo v življenje, ki pomaga destruktivno vedenje preoblikovati. Par se mora naučiti, kako se izraziti tako, da bo ohranjeno spoštovanje, čeprav situacija sama ne daje občutka, kot da stojiš na vrhu sveta. In tisti, ki govori, mora imeti na drugi strani človeka, ki posluša in ne prodaja poceni odgovorov, kot jih pogosto slišimo: »Daj, daj, tudi mene so starši topli, pa mi ni nič škodilo.«

Kako najti izhod iz pritoževanja nad drugim, češ, kako grozen je? Kako ustaviti to »igro« in preseči avtodestruktivno vedenje, s katerim si zrasel v primarni družini?

Če ste starši ali pedagogi in vidite dva otroka v konfliktu, v zraku pa je mogoče čutiti agresijo, potem se vmešajte in vprašajte, na primer: »Fanta, potrebujeta mojo pomoč?« Če rečeta ne, se umaknite in jima povejte, naj se oglasita, če se kaj spremeni. Če vidite, da sta dva preveč nasilna, če je med njima morda prevelika starostna razlika, ju je treba spraviti narazen, reči, da je dovolj. In jima dati vedeti, da pred spanjem, morda naslednji dan hočete vedeti, kaj je bil vir konflikta. Ko se pogovarjate z otroki, jih ne obtožujte zaradi nasilja, agresije. Oni prav dobro vedo, kaj je nesprejemljivo. Otroci ob vsaki taki intervenciji zrastejo, a rezultatov ne smeš pričakovati takoj. Nikoli pa jih ne smemo poniževati, jim govoriti, da se vedejo otročje, hkrati pa jih poniževati. Samo povejte svoje mnenje. Recimo: »Ne maram, da se tepeta. Nehajta.« In odidite. Druga alternativa je namreč ta, ki v njih ustvari občutek, da morajo dajati obljube. Te pa so čisti nesmisel. Otroci bodo namreč naredili vse, da bi bile njihove mame v tistem trenutku zadovoljne. A kot pišem v knjigi; otrok potrebuje 15 let, da se nauči, kako integrirati in procesirati svoje občutke agresivnosti.

Hvala vam za vaš čas. Upam, da boste kmalu dobili pomoč, ki jo potrebujete in ki bo olajšala vaše vsakodnevne bolečine.

Hvala. Tega si želim tudi jaz.